

TRONDHEIM KOMMUNE

Miljøenheten

Nardosletta barnehager
N- 7004 Trondheim

Trondheim eiendom
N- 7004 Trondheim

Vår saksbehandler
Elin Grønvold Aunet

Vår ref.
16/9032/614 A10 &58
oppgis ved alle henv.

Deres ref.

Dato
23.06.2016

Nardo barnehage - rapport fra tilsyn etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler - varsel om pålegg

Miljøenheten gjennomførte den 15.04.2016 tilsyn ved Nardo barnehage. Formålet med tilsynet var å vurdere hvordan barnehagen ivaretar barnas helse, miljø og sikkerhet (jf. forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. av 01.12.1995).

1. Sammendrag

Nardo barnehage har etablert en rekke rutiner for å ivareta forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler, men disse er i for liten grad skriftliggjort og systematisert.

Tilsynet avdekket avvik knyttet til sikkerhet, samt utfordringer knyttet til støy fra tekniske installasjoner.

Vi vurderer at de påpekte avvikene ved barnehagen ikke er i samsvar med regelverket.

Avvik 1: Nardo barnehage har ikke et internkontrollsystem som tilfredsstillende kravene i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler

Avvik 2: Det mangler skåldesikring på vannkran på atelier (rom B103)

Frist for retting av avvik

Vi ber om skriftlig bekreftelse **innen 01.10.16**, på at avvikene er rettet.

Frist for fremlegging av dokumentasjon

Miljøenheten ber om dokumentasjon i form av lydmåling på at bygningens tekniske installasjoner (ventilasjonsanlegg) gir tilfredsstillende lydnivå i barnas innelekeområde.

Vi ber også om dokumentasjon av etteklangstid på "Scenerom/Broa" (rom B101) og Klosserom (b105).

Dokumentasjonen må fremlegges **innen 01.10.16**

Postadresse:
TRONDHEIM KOMMUNE
Miljøenheten
Postboks 2300 Sluppen
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:
Erling Skakkes gate 14

Telefon:
+47 72542550

Telefaks:
+47 72542551

Organisasjonsnummer:
NO 942 110 464

E-postadresse: miljøenheten.postmottak@trondheim.kommune.no
Internettadresse: www.trondheim.kommune.no

2. Beskrivelse av Nardo barnehage

Nardo barnehage er en del av den kommunale enheten Nardosletta barnehager. Barnehagen er samlokalisert med Nardo skole.

3. Reviderte områder og funn

Tilsynet ble gjennomført som tematisyn med hovedvekt på internkontroll og avvikshåndtering (jf § 4). I tillegg ble det gjennomført en generell befaring av lokalene.

Dokumentasjon fremlagt ved tilsynet:

- Årshjul for AMG
- Årskalender internkontroll og sikkerhet
- Ulike rutiner knyttet til bygningsmessig kontroll, kontroll av sikkerhet m.m.
- Barnehagens rutiner og internkontrollsystem for å ivareta barnas HMS
- Notat ang. støy
- Notat ang. brannklokker
-

Deltakere ved tilsynet

Britt Holm, enhetsleder Nardosletta barnehager

Ann Hege Trondsen, fagleder

Karen Heglum, verneombud nardo barnehage

Erlend Helmersen, Trondheim eiendom prosjektleder vedlikehold

Roy Tømmervik, driftsoperatør Trondheim eiendom

Bente Løvlie Høier, sjefingeniør Miljøenheten

Elin Grønvold Aunet, rådgiver Miljøenheten

3.1 Internkontroll

Avvik 1: Nardo barnehage har ikke et internkontrollsystem som tilfredsstillt kravene i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler

Barnehagens ledelse må gå systematisk igjennom forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. og veilederen "Miljø og helse i barnehagen" for å sikre at alle tema i forskriften er tilstrekkelig ivaretatt og dokumentert.

Observasjon:

I forbindelse med tilsynet la barnehagens ledelse fram årshjul/årsplan for HMS-arbeidet, flere sjekklister/kontrollister for sjekk av uteområde og bygningsteknisk kontroll, rutiner for IK- mat og beskrivelse av melding av avvik.

Internkontrollsystemet til barnehagen består av ulike elementer fordelt på kommunens elektroniske kvalitetssystem, en del på lokale lagringsmedium (U-området) og noe oppslag hengende rundt i barnehagen. På forespørsel kunne ledelsen beskrive ulike rutiner, men få av disse var skriftliggjort. De fremlagte dokumentene var i liten grad datert, eller inneholdt annen form for dokumentstyring. Barnehagen kunne ikke legge fram noe skriftlig på risikovurderinger som er foretatt i barnehagen.

Vurdering

Barnehagens ledelse kunne ved tilsynet legge fram eksempler på internkontrollrutiner, men på forespørsel var det flere rutiner barnehagen ikke kunne vise at var skriftliggjort. Barnehagen hadde ikke dokumentasjon på at alle tema i forskriften er ivaretatt. Vår vurdering er at Nardo barnehage ikke har et internkontrollsystem som tilfredsstillende forskriftens krav til systematikk og dokumentasjon.

Barnehagen har plikt til å føre internkontroll med barnehagemiljøet etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. (jf. forskriftens § 4) på lik linje med arbeidsmiljøloven, brannvernlovgivningen og annen HMS-lovgivning. Det systematiske arbeidet med barnehagemiljøet bør ses i sammenheng med annen internkontroll. Barnehagen må gå systematisk igjennom forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler og veilederen "Miljø og helse i barnehagen" for å sikre at alle tema i forskriften er tilstrekkelig ivaretatt ved barnehagen. Barnehagen skal kunne vise til hvordan den ivaretar de ulike bestemmelsene.

3.2. Sikkerhet for barn på innelekeområdet

Avvik 2: Det mangler skåldesikring på vannkran på atelier (rom B103).

Alle kraner tilgjengelige for barn skal skåldesikres.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 14 Sikkerhet og helsemessig beredskap.

Observasjoner:

Befaringen av barnehagens lokaler avdekket forhold som kan medføre risiko for ulykker; Dette gjaldt manglende skåldesikring av tappesteder tilgjengelige for barn på vask på atelier (rom B103).

Vurdering

Manglende skåldesikring av vannkraner kan medføre brannskader/skåldingsskader på barn. Det må derfor gjennomføres en sikkerhetsgjennomgang av barnehagen, og avdekkede avvik må rettes. Barnehager skal utformes og drives på en slik måte at skader og ulykker forebygges, og at uønskede hendelser får så begrensede skadelige konsekvenser som mulig.

3.3 Lydnivå fra bygningens tekniske installasjoner

Miljøenheten ber om dokumentasjon i form av lydmåling på at bygningens ventilasjonsanlegg gir tilfredsstillende lydnivå i barnas innelekeområde. Vi ber også om dokumentasjon av etteklangtid på "Scenerom/Broa" (rom B101) og Klosserom (b105).

Observasjon

Ved tilsynet observerte vi et forhøyet lydnivå fra bygningens ventilasjonsanlegg inne på enkelte rom. Dette var spesielt framtrekkende i atelier (b103), "klosserom" (b105) og på begge kjøkken.

Barnehagens personale opplyste at de opplever ubehagelig akustikk på klosserommet og på "Broa" /fellesrom/Scenerom.

Vurdering

Det er sannsynlig at lydnivået fra ventilasjonsanlegg/tekniske installasjoner overskrider kravene til lydnivå fra tekniske installasjoner på innendørs arealer i NS 8175, klasse C. Miljøenheten ber derfor om dokumentasjon i form av lydmåling på at bygningens ventilasjonsanlegg, inkludert vifter på kjøkken, gir tilfredsstillende lydnivå i barnas innelekeområde.

Rom som benyttes av barna skal ha tilfredsstillende etterklangstid. Det er gjennomført noen tiltak i fellesrommet, men det er ikke klart om dette rommet tilfredsstillende krav til etterklangstid. Det samme gjelder klosserom (b105). Vi ber derfor om dokumentasjon på etterklangstid på disse to rommene.

I henhold til forskriftens § 21, skal lokaler ved barnehager ha tilfredsstillende lydforhold. Støy oppleves som slitsomt, og kan derfor medvirke til stress og helseplager over tid, selv om støyen i seg selv ikke er så høy at den gir hørselsskade.

3.4 Inneklima

Merknad 1: Printer/kopimaskin bør plasseres utenfor barnas leke- og oppholdsrom. Store mengder pappesker bør ryddes unna for å bedre renholdet.

Observasjoner

På "atelier" var kopimaskin/skriver plassert inne på leke- og oppholdsrom. I tillegg var det oppbevart mye esker med kopipapir.

Vurdering

Kopimaskiner og printere kan medføre en belastning på inneklimaet ved at de avgir varme, støv, ulike avdampninger og gasser. Vi anbefaler derfor at slike maskiner plasseres i egne rom med god avtrekksventilasjon.

I tillegg var det oppbevart mange esker med kopipapir m.m. på dette rommet. Dette vil kunne vanskeliggjøre et godt renhold i rommet, og barnehagen bør finne andre plasseringer av eskene.

Merknad 2: Temperaturforholdene på Lirekassen bør kontrolleres over lengre tid.

Observasjon:

Barnehagen opplyste ved tilsynet om tidvis problemer med høye temperaturer på Lirekassen.

Barnehagens ledelse opplyste ved tilsynet at dette sannsynligvis skyldtes mangelfull solavskjerming.

Vurdering:

Barnehagen bør loggføre temperaturen over tid, for eventuelt å melde overtemperaturer som avvik til Trondheim eiendom.

Temperaturen bør være mellom 20–24 °C om vinteren og 23–26 °C om sommeren. Overskridelser må kunne godtas om sommeren, men helst ikke over mer enn 2 uker.

3.5. Brannsikkerhet

Merknad 3: Det bør monteres utvendig brannklokke som høres på barnehagens uteområde

Observasjon

Ved tilsynet refererte barnehagen om episoder hvor brannalarmen hadde blitt utløst mens barn og voksne oppholdt seg utendørs. Det er ikke montert utvendige brannklokker ved barnehagen. Det er gjennomført branntilsyn ved barnehagen av Trøndelag Brann- og redningstjeneste (TBR) i 2014, hvor dette forholdet ble vurdert. TBR har ikke gitt barnehagen pålegg om å installere utvendige brannklokker. Telefonsamtale med TBR v/ Hermansen 15.06.16 bekrefter at dette tilsynet er avsluttet.

Vurdering

Ved en eventuell brann er det viktig at man sikrer rask varsling slik at eventuell evakuering kan startes. Det er viktig at barnehagens rutiner i tilknytning til brannberedskap er tilpasset de lokale bygningsmessige forholdene. Barnehagen beskrev ved tilsynsmøtet 15.04.16 et stort fokus på dette, inkludert tilsyns- og tellerutiner.

Vi vurderer at vi ikke har myndighet til å pålegge montering av utvendige brannklokker, da dette faller under regelverket som forvaltes av TBR. Vi vil likevel anbefale at det monteres slik klokke, slik at tilstrekkelig varsling av brann er mindre personavhengig (dvs. at personalet etterlever rutiner). Dersom klokke ikke monteres, vil dette forutsette streng oppfølging av rutiner for varsling/telling.

4. Regelverk

- Lov av 2011-06-24 nr.29 om folkehelsearbeid (folkehelseloven)
- Forskrift av 1. desember 1995 om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.. med veileder, ”Miljø og helse i barnehagen”, Helsedirektoratet april 2014.

Avvik defineres som mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift.

Merknad er forhold som ikke nødvendigvis er i strid med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift, men der tilsynsmyndigheten mener det er mulighet for forbedringspotensial.

Rapporten omhandler eventuelle avvik og merknader som er avdekket under tilsynet. Det er ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens arbeid innenfor forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Forhåndsvarsel om pålegg

Dersom vi ikke har mottatt bekreftelsen innen fristen, kan miljøsjefen gi barnehagen pålegg om retting for å sikre at avvik rettes. Denne tilsynsrapporten er et varsel om at pålegg kan bli gitt. (jf Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker § 16 om forhåndsvarsling og Lov om folkehelsearbeid § 14 om retting). Dersom dere har kommentarer til innholdet i rapporten ber vi om melding om dette innen tre uker.

TRONDHEIM KOMMUNE
Miljøenheten

Vår referanse
16/9032

Vår dato
23.06.2016

Med hilsen
TRONDHEIM KOMMUNE

Marianne Langedal
miljøsjef

Elin Grønvold Aunet
rådgiver

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Kopi: Trondheim kommune, Oppvekstkontoret
Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS